

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3316/2021. (VII. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.II.20.666/2020/11. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Fenyvesi Ádám ügyvéd) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be, amelyben a Kúria Pfv.II.20.666/2020/11. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és a Fővárosi Törvényszék 54.Pf.637.708/2019/15. számú másodfokú ítéletére kiterjedő hatályú megsemmisítését kérte az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése, XV. cikk (1)–(3) bekezdése, XVI. cikk (1)–(3) bekezdése, XXVIII. cikke [tartalmilag annak (1) és (3) bekezdése] és 26. cikk (1) bekezdése sérelmére hivatkozással.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege szerint a másodfokú bíróság és a Kúria – az elsőfokú döntéssel szemben – az indítványozó édesapa volt feleségét, az édesanyát jogosította fel 2005-ben és 2007-ben született közös gyermekeik tekintetében a szülői felügyeleti jog gyakorlására.
- [3] Az indítványozó ezt követően benyújtott alkotmányjogi panaszában, valamint kérelme felhívásra történő módosítása és kiegészítése során alapvetően a bizonyítékok önkényes értékelését és az indokolási kötelezettség megsértését rója a bíróság terhére.
- [4] Az Alaptörvény XXVIII. cikkével összefüggésben elsődlegesen azt sérelmezi az indítványozó, hogy a másodfokú bíróság indokolás nélkül okszerűtlennek minősítette az elsőfokú döntést. Továbbá a másodfokú bíróság tévesen tekintette nemzetközi szerződésen alapuló jogszabályi kötelezettségnek a gyermekek bíróság általi közvetlen meghallgatását, majd pedig önkényesen értékelte kiemelt jelentőségűnek az általuk előadottakat. Az eljárásban a másodfokú bíróság felülmérlegelte az anya nevelési alkalmasságát megkérdőjelező szakértői véleményt, valamint – az indítványozó szerint nem megfelelően megindokolva – mellőzött egy másik szakértői véleményt. Az eljárásban egyes bizonyítékokat részben indokolás nélkül figyelmen kívül hagytak. A bíróság önkényesen és a „peradatokkal ellenétesen” jutott arra a téves következtetésre, hogy az indítványozó távozott volna a volt feleségével közös lakásból és így a családból. A bíróság nem vette figyelembe a szakértői véleménynek a „direkt befolyásolást és a személyiségfejlődés veszélyeztetését leíró részét”, a befolyásoltság és az ellennevelés hiánya tekintetében önkényesen csak azokra a bizonyítékokra volt tekintettel, amelyek a konkrét meghallgatásra vonatkoztak.
- [5] Az indítványozó összefoglalva azt is leszögezi, hogy a másodfokú bíróság ítéletének indokolása „oly mértékben hiányos, hogy egyes megállapításainak ténybeli és jogalapja logikailag nem lekövethető, nem megismerhető”, ami az Alaptörvény 26. cikkével, a bíróság törvény alá rendeltségének követelményével is ellentétes. Az indokok megismerhetőségének a hiánya szerinte a jogorvoslathoz való jogot is sérti.
- [6] Az Alaptörvény VI. cikke és XVI. cikke sérelmét jelenti az indítványozó szerint, hogy a bíróság a szülői felügyeletről való döntéshozatal során nem vette figyelembe a gyermekek „nyilvánvaló befolyásoltságát”, illetve hogy bizonyos eljárási cselekményeket „súlyosan méltánytalanul, egyes elemeket önkényesen kiemelve” értékelt. Amennyiben az ítélet önkényesen kiragadott szempontokon alapul, illetve ha a bíróság a jogszabályokat egyoldalúan az egyik fél javára értelmezi, sérül a szülők egyenlő bánásmódhoz való joga is – hangzik a kérelem. Az indítványozó állítása szerint végezetül nem egyeztethető össze az Alaptörvény XVI. cikkével – a gyermekek érdekével és az indítványozó neveléshez való jogával – az sem, hogy a szakértői vélemény alapján gyermeknevelésre alkalmatlan szülő gondozásába kerüljenek a gyermekek „mindösszesen azért, mert az ezen szülő által befolyásolt gyermekek ekként nyilatkoznak”.

- [7] 2. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján megvizsgálva a befogadhatóság feltételeit, jelen ügyben a következőket lehetett megállapítani.
- [8] 2.1. A Kúria ítéletét a rendelkezésre álló elektronikus letöltési igazolás szerint a jogi képviselő 2020. november 2-án vette kézhez, a panaszt pedig 2021. január 4-én, tehát az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben nyújtották be.
- [9] Az ügyben érintett bírósági ítélet alkotmányjogi panasszal támadható, az indítványozó a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette, alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik és peres félként érintettnek minősül. Az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét állítja, kivéve az Alaptörvény 26. cikkét, amely az indítványozó számára nem fogalmaz meg alapvető jogot, ezért az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja alapján e tekintetben nincs mód érdemi vizsgálatra [lásd hasonlóan: 3206/2020. (VI. 11.) AB végzés, Indokolás [19]].
- [10] Az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeit részben teljesíti: a) tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §); b) az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét (az indítványozó úgy véli, hogy a szülői felügyelet megállapítására alaptörvénytől eltérő eljárás eredményeképpen került sor); c) az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírósági döntést (a Kúria Pfv.II.20.666/2020/11. számú ítélete); d) az Alaptörvény sérelmi vélt rendelkezéseit [Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdés, XV. cikk (1)–(3) bekezdés, XVI. cikk (1)–(3) bekezdés, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdés]; e) indokolást arra nézve, hogy a támadott ítélet miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével, valamint f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a bírói döntés alaptörvény-ellenességét és – a másodfokú bírósági döntésre is kiterjedő hatállyal – semmisítse meg azt. Az indítvány ugyanakkor emellett, hogy megjelölte az Alaptörvény XV. cikk (1)–(3) bekezdését, XVI. cikk (3) bekezdését és XXVIII. cikk (7) bekezdését, nem fejtette ki érdemi elbírálásra alkalmas módon azt az összefüggést, hogy a vélt alapjogi sérelem e tekintetben pontosan miben áll. A határozott kérelem hiánya [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont] ebben a vonatkozásban az érdemi vizsgálat akadályá.
- [11] 2.2. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, bármelyik fennállása megalapozza a panasz befogadhatóságát.
- [12] Az Abtv. 29. §-ában írt első feltételt illetően az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy részletesen kimunkált és következetesen alkalmazott gyakorlata van a szóban forgó alaptörvényi rendelkezések – az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése, a XVI. cikk (1)–(2) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése tartalmát érintően [lásd például: 24/2014. (VII. 22.) AB határozat, 13/2020. (VI. 22.) AB határozat, 3067/2021. (II. 24.) AB határozat, illetve 3216/2020. (VI. 19.) AB határozat]. Jelen alkotmányjogi panasz ehhez képest nem vet fel olyan új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolná.
- [13] A második – a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre vonatkozó – feltételt érintően az Alkotmánybíróság a következőkre mutat rá. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Jelen ügyben a másodfokú bíróság részletesen kifejtette döntése indokait, és azt is, hogy mely bizonyítékokra alapította azt, a bíróság kitért arra, hogy az egyes bizonyítékokat egyenként és összességükben miként értékelt, és miért vont le azokból az elsőfokú bíróságtól eltérő következtetést (Fővárosi Törvényszék 54.Pf.637.708/2019/15. számú másodfokú ítéletének 10–14. oldala). Ehhez hasonlóan a Kúria is részletes indokát adta annak, hogy miért nem volt helye az ügyben jogszabálysértés megállapításának (Kúria Pfv.II.20.666/2020/11. számú ítélete, Indokolás [46]–[70]). Megállapítható, hogy a bíróság mindazon kérdéseket vizsgálat tárgyává tette, amelyeket az alkotmányjogi panasz felsorolt. Az indítványozó tényállás-megállapítási, bizonyíték-értékelési és bírói mérlegelési kérdéseket kifogásol, panasa az Alkotmánybíróság megítélése szerint tartalmilag arra irányul, hogy az Alkotmánybíróság jogorvoslati fórumként bírálja felül az ügyében hozott döntést.
- [14] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint viszont nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállón értékelt-e ezeket

a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e {például: 3095/2021. (III. 12.) AB végzés, Indokolás [26]}. Az Alkotmánybíróság nem látott rá indokot vagy lehetőséget, hogy e gyakorlatától eltérjen, és megállapította: önmagában az, hogy az indítványozó a szülői felügyeleti jog kérdésében hozott bírósági döntést megalapozatlannak, tévesnek és magára nézve sérelmesnek tartja, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyének megalapozására nem elegendő.

- [15] Összefoglalva: az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amelyet az Alaptörvény felhívott rendelkezéseivel összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként lehetne értékelni, és amely ezért az indítvány érdemi vizsgálatát indokolná.
- [16] 3. A fentiek szerint az alkotmányjogi panasz részben nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjában és 52. § (1b) bekezdés e) pontjában írt törvényi feltételeket, részben pedig nem felel meg a 29. §-ban írt befogadási kritériumoknak, ezért azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és c) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2021. június 29.

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/76/2021.

